

MPT-JS-24

Hana Horká, PS 2024

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

česká varianta systémů typu „personal and social education“ (součást trendu přímé edukace životních dovedností – od 2. pol. 20. stol.), na Katedře pedagogiky FF UK v Praze.

- Průřezové téma RVP ZV

Které kvality zvažujeme v kontextu výchovného působení?

Rozvoj osobnostních kvalit jako předpoklad sociálního rozvoje

Obsah osobnostní a sociální výchovy

- porozumění sobě samému a druhým,
- zvládání vlastního chování,
- pozitivní (nezraňující) postoj k sobě samému a k druhým,
- přijetí různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů,
- mravní rozměr různých způsobů lidského chování.

Naše pojetí výchovného působení

- **Vycházet s lidmi**, působit na ně.
- **Vyjádřit názor** opřený o argumenty.
- Vést k **morálním** hodnotám.
- Vést k **samostatnosti** a **zodpovědnosti**.
- Vést ke **spolupráci**, solidaritě, pomoci druhým.
- Vést k **sebepoznání**, „jak se sebou zacházet“.

- **porozumění sobě samému a druhým,**
- **zvládnání vlastního chování,**
- **pozitivní (nezraňující) postoj k sobě samému a k druhým,**
- **přijetí různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů,**
- **mravní rozměr různých způsobů lidského chování.**

1. Schopnost **poznávání** – cvičení **smyslového vnímání, pozornosti a soustředění**; dovedností **zapamatování, řešení problémů**; dovednosti **pro učení a studium.**
2. **Sebepoznání a sebepojetí** – **já** jako zdroj informací o sobě; **druzí** jako zdroj informací o mně;
3. **Seberegulace a sebeorganizace**;
4. **Psychohygienu** - naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému...;
5. **Kreativita** – pružnost, originalita.

Obsah OSV – v oblasti osobnostního rozvoje se jedná o:

1. Schopnost **poznávání** – cvičení **smyslového vnímání, pozornosti a soustředění**; dovedností **zapamatování, řešení problémů**; dovednosti **pro učení a studium**.

2. **Sebepoznání a sebepojetí** – **já** jako zdroj informací o sobě; **druzí** jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); **co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování**; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; **moje vztahy k druhým lidem**; zdravé a vyrovnané sebepojetí.

Oblasti sebepoznání a sebepojetí a psychohygieny:

- „poznávání mého vztahu k druhým lidem“;
- „promítání mého já v mém chování“;
- „sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích“
- „hledání pomoci při potížích“ (RVP ZV).

Použité zdroje a literatura

- Valenta, J. Osobnostní a sociální výchova. In PASTOROVÁ, M. (ed.) a kol. Doporučené očekávané výstupy. Metodická podpora pro výuku průřezových témat v základních školách. Praha: VUP, 2011, s. 9-22. Dostupné na: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2011/07/DOV-ZV1.pdf>
- Valenta, J. (2013). Didaktika osobnostní a sociální výchovy. Praha: Grada Publishing.
- Valenta, J. (2006). Osobnostní a sociální výchova a její cesty k žákovi. Kladno: AISIS,